

Aktuálne z Efety

Prvé číslo 20. ročníka Efety vyšlo v novom zmenšenom formáte. Praktickosť nového formátu ocenia najmä tí, ktorí časopis listujú pri cestovaní za prácou. Číslo zároveň otvára jubilejný ročník. Časopis založil Viktor Lechta roku 1989 tesne po revolúcii. Postupne sa časopis vyprofiloval na vedecko-odborný časopis s príspevkami mienkotvorných odborníkov zo Slovenska, ale aj Českej republiky, Maďarska, Poľska, Nemecka a USA. Je to jediný vedecko-odborný časopis o komplexnej rehabilitácii ľudí s postihnutím na Slovensku. Časopis úzko spolupracuje s časopisom *Speciální pedagogika*.

Prvé číslo jubilejného ročníka prináša najmä aktuálne odborné informácie. V úvode oboznamuje so závermi medzinárodnej vedeckej konferencie *Transdisciplinárne aspekty inkluzívnej pedagogiky*, o ktorej bol čitateľ priebežne informovaný v predchádzajúcich číslach. V záveroch sa o.i. neodporúča v súčasnej etape vývinu inkluzívnej edukácie zrušenie špeciálnych škôl v zúčastnených krajinách (ČR, MR, PL, SR, SRN, Rakúsko), odporúča sa posilniť bežné školy špeciálnymi pedagógmi, zapojiť rodičov detí s postihnutím a dospelých ľudí s postihnutím do riešenia problémov inkluzívnej edukácie, vypracovať filozofiu inkluzívnej pedagogiky, rozšíriť implementáciu inkluzívnej edukácie do oblasti neformálneho vzdelávania, sociálnej inklúzie, spolupracovať s mimovládnyimi organizáciami pri presa-

dzovaní návrhov. Závery z konferencie je možné považovať za smerodajné pre ďalší vývin inkluzívnej pedagogiky v našich podmienkach. Podrobnejšie informácie o priebehu konferencie podáva správa od B. Kudláčovej a L. Požára.

Aktuálne číslo prináša dve vedecké štúdie. V prvej Ferdinand Klein pojednáva o praxi logoterapie ako liečebno-pedagogickom alebo diakonickom zaobchádzaní s ľuďmi s postihnutím. Autor uvádza viacero príkladov, kedy rodičia detí s postihnutím nachádzali zmysel a šťastie v starostlivosti o tieto deti. Štúdia prináša teoretický exkurz logoterapie v aplikácii na prístup k ľuďom s postihnutím. Pre čitateľa môžu byť o.i. zaujímavé myšlienky o salutogenéze (skúmanie pôvodu a podmienok zdravia) a pedagogike úcty. Podnetný je aj zoznam literatúry, nakoľko štúdia pôvodne vznikla v nemeckom jazyku. Autorovi štúdie, univerzitnému profesorovi Ferdinandovi Kleinovi, je zároveň venovaná gratulácia z príležitosti udelenia čestného doktorátu Univerzity Eötvösa Loránda v Budapešti.

Druhá štúdia je zameraná na inkluzívny prístup vo vyučovaní etickej výchovy na základnej škole. Anna Sádovská cez analýzu učebných osnov poukazuje na možnosti etickej výchovy pri vytváraní inkluzívneho prostredia. Navrhuje jednotlivé témy v rámci tematických celkov a spôsoby aplikácie inkluzívneho prístupu na vyučovaní etickej výchovy. Vzhľadom

k tomu, že inkluzívne prostredie je potrebné vytvoriť už pred nástupom žiaka s postihnutím do školskej triedy, etická výchova môže byť vhodným nástrojom podpory inklúzie na základných školách.

V rubrike *Priekopníci starostlivosti o ľudí s postihnutím* L. Hrehorčáková mapuje vznik a priebeh 14 ročníkov recitačnej a autorskej súťaže detí so zrakovým postihnutím. Príspevok vznikol z príležitosti 15. ročníka *Dni Mateja Hrebandu*. Autorka pri každom ročníku stručne uvádza mená organizátorov, členov poroty, výhercov, sprievodné podujatia, miesto konania a podmienky súťaže. V závere bývalá organizátorka konštatuje, že tradícia súťaže „sa stráca v nezáujme“, čo obmedzuje možnosti tvorivého prejavu nevidiacich.

V rubrike *Nekrológy* sú predstavené štyri osobnosti maďarskej liečebnej pedagogiky, ktoré zomreli v roku 2009 (dr. József Méhes, György Révay, prof. István Subosits, dr. Anna Volenticsová).

V rubrike *Recenzie* sú prezentované tituly z nemeckého (4) a českého prostredia (3). L. Vaňhara predstavuje monografiu *Liebnopedagogické konanie, pragmatika liečebnej pedagogiky/Heilpädagogisches Handeln. Eine Pragmatik der Heilpädagogik Bad Heilbrunn* (2008) od Dietera Gróschke a monografiu *Sociálnoterapeutická rolová hra ako jedna*

z metód psychosociálnej práce/Sozialtherapeutisches Rollenspiel (Eine Methode in der Psychosozialen Arbeit (2009) od Adelheid Stein. F. Klein recenzuje *Teóriu vedy/Wissenschaftstheorie* (2010) od editorov D. Horstera a W. Iantzena. Teória vedy je prvým zväzkom desaťdielnej encyklopedickej príručky špeciálnej a liečebnej pedagogiky. Zväzok je spracovaný heslovite ako lexikón a je tematicky zameraný na *Postihnutie, vzdelávanie a participáciu*. F. Klein recenzuje aj monografiu *Schopnosť ľúbiť/Die Fähigkeit zu Lieben* od psychoterapeuta a psychoanalytika Fritza Riemanna, ktorá vyšla už 38krát a po novom aj v CD formáte. Monografia je zaujímavá tým, že vysvetľuje príčiny narušených vzťahov a odpovedá na otázku ohrozeného spolužitia nielen v osobnom živote, ale aj v profesionálnych vzťahoch. B. Kudláčová poukazuje v recenzii na prínosy a nedostatky spracovania *Pedagogickej encyklopédie* (Portál, 2009) od editora J. Průchu. V recenzii *Psychologickej encyklopédie - Aplikovanej psychológie* od editorky B. Bašteckej (Portál, 2009), L. Požár naznačuje, ktoré heslá by v ďalšom vydaní mohli byť doplnené. Číslo obsahuje *recenziu monografie Základy inkluzívnej pedagogiky. Dítě s postižením, narušením a ohrozením ve škole* od editora V. Lechtu (Portál, 2010).

Nadá Bizová